

Een heropstartplan voor de economie

Koen De Leus
Chief Economist,
BNP Paribas Fortis

Dokter Ludo Coenen
Chirurg

ABSTRACT

The corona virus is impacting heavily our economy. Forecasts for Belgium - and Europe - range from -5% to -15% for 2020. The ultimate damage depends on whether we can control the virus after a gradual relaxation of the measures. For our long-term prosperity, it is crucial that after the strong contraction, there will be a full recovery without loss of production capacity. We developed a plan to achieve a quick and safe recovery.

Inleiding

Het coronavirus hakt zwaar in op de economie. Voorspellingen voor België – en Europa – variëren van -3% tot -15% voor 2020. Veel hangt af van de vraag of we bij een geleidelijke versoepeling van de maatregelen het virus onder controle kunnen houden. Voor onze welvaart op lange termijn is het cruciaal dat na de krachtige krimp, er een volledig herstel komt zonder verlies van productiecapaciteit. Om dit te realiseren is een snel herstel cruciaal.

Onherstelbare schade

De schade aan onze welvaart kan worden opgesplitst in twee delen. Stel dat België dit jaar krimpt met 5%. Het verlies aan welvaart / output bedraagt € 22,5 miljard. Volgend jaar kennen we een krachtig herstel van 5,3% waardoor het bbp opnieuw op het startniveau van 2019 zit. Al het verlies is nu goedge maakt, toch? Neen, want zonder corona hadden we dit jaar én het jaar van het herstel gegroeid aan een ritme van pakweg van 1,5%, de trendgroei op lange termijn. We zitten dus met een bbp, een jaarlijkse output, die 3 procentpunt of € 13,5 miljard kleiner is dan in een wereld zonder corona. Halen we dat niet in, dan is er in de toekomst € 13,5 miljard aan output die we jaarlijks mislopen. Aan een belasting van ruwweg 50% komt dit neer op jaarlijks bijna € 7 miljard aan gemiste belastinginkomsten. Dat gaat pijn doen, mogelijk ook in de sociale zekerheidsuitgaven.

Een zeer krachtig herstel is daarom cruciaal zodat we ook die trendgroei van dit jaar en volgend jaar inhalen. Dit is de uitdaging, maar hoe langer we de economie drukken met – volledig terechte – stringente maatregelen, hoe moeilijker dat wordt. In de economie wordt dan verwezen naar hysteresis: technische werkloosheid verandert in structurele werkloosheid, bedrijven die tijdelijk zijn gesloten gaan failliet en sluiten permanent de deuren, uitgestelde investeringen worden afgelast. Hoe langer de economie deels verlamd blijft, hoe groter onomkeerbare schade wordt berokkend.

Testen, testen, testen

De boodschap is dat de economie zo snel als mogelijk heropend moet worden zonder het gezondheidsaspect uit het oog te verliezen. Stel dat het virus niet op miraculeuze wijze verdwijnt – zoals onder meer president Trump tot voor kort verkondigde - en groepsimmunitet niet bereikt is over een maand, dan is de enige mogelijkheid voor een heropstart massaal testen.

Hoe moeten die tests gebeuren? Economieprofessor en Nobelprijswinnaar Paul Romer poneerde tijdens een webex afgelopen vrijdagavond hierover volgend idee (voor de VS). Dagelijks (!) moet 7% van de bevolking getest worden om de Corona besmettingsgraad onder 1 te houden en een nieuwe uitbreiding van de besmetting te voorkomen. Het opdrijven van het aantal tests tot tientallen miljoenen per dag is kwestie van inschakelen van dokters en verpleegkundigen. De capaciteit om die tests te verwerken is een informaticaprobleem en kan dus opgeschaald worden. En sommige bedrijven moeten opgevorderd (en vergoed) worden om die tests op massale schaal te produceren. Dit gaat een pak geld kosten. Maar dat moet – in het geval van de VS – afgezet worden tegen een jaarlijks welvaartsverlies van 600 miljard dollar in het scenario zoals we hierboven voor België hebben geschetst.

Antilichamen en infectie

België heeft nood aan een gelijkaardig herstelplan. Na overleg met twee bescheiden dokters– beide beweren niet dé grote specialisten te zijn, maar ze weten er wel veel meer van dan de doorsnee burger – kwamen we tot een draaiboek. In deze strategie moet er voor de heropstart massaal getest worden. Ook bij ons moet de productie van de tools, nodig voor de testing, desnoods opgevorderd worden.

De organisatie van de testing zou kunnen plaats hebben zoals bij een verkiezing. Deelname is verplicht. Hoe en waar is de taak van de overheid. De uitnodigingen worden per mail of post verstuurd. De postmannen leveren mondkmaskers de dag voordien. De regels voor 'social distancing' blijven gerespecteerd.

De testing zelf omvat 2 afnames. Op de eerste plaats is er de nu gebruikte pcr-test met keel- en neuswisser waarvan we beseffen dat die vandaag nog helemaal niet 100% betrouwbaar is. De tweede is een serologische bloedtest die spoort naar antilichamen. Deze zal zeer binnenkort overal beschikbaar zijn en heeft volgens de meest recente info een betrouwbaarheidspercentage van 99%. Er zijn 2 belangrijke soorten antilichamen waarnaar de expert virologen speuren. Bij een recente acute infectie zien we een belangrijke stijging van het IgA. Deze patiënt is dus acuut en besmettelijk. Daarnaast is er een tweede antilichaam, het IgG, dat men gaat aantreffen in het bloed van de patiënt. Deze antistof gaat stilaan stijgen en is de graadmeter van de immuniteit. Een hoge IgG en een verdwenen IgA wijst op immuniteit. Hoe lang de immuniteit zal blijven, weten we (nog) niet. Tot dat ogenblik kan de patiënt niemand besmetten en loopt hij zelf geen risico meer. De test laat ook zien hoe het staat met de groepsimmuniteit. Vanaf een zeker percentage groepsimmuniteit wordt het moeilijk voor nog nieuwe besmettingen.

Drie groepen

Op basis van de testuitslagen delen we de bevolking op in drie groepen.

1. Negatieve covid test in combinatie met negatieve IgA en IgG: deze mensen zijn niet besmet en kunnen gaan werken.
2. Negatieve covid test in combinatie met negatieve IgA en positieve IgG: deze mensen hebben het virus doorgemaakt en hebben antilichamen aangemaakt. Zij kunnen terug aan de slag.
3. Positieve covid test in combinatie met positieve IgA en nog geen IgG: Deze mensen moeten afgezonderd worden. Zij kunnen wel van thuis werken indien de dokter dit toelaat.

Omdat het doel is zo snel als mogelijk de economie terug op gang te trekken, gebeurt het testen eerst op alle mensen op arbeidsleeftijd. De ouderen volgen in een tweede golf. Dit

is tijdelijk vervelend voor hen, maar is op termijn de enige manier om voor hen te kunnen blijven zorgen. Want pensioenen en ouderenzorg zijn maar vol te houden als de economie de kosten daarvan opbrengt. Jongeren moeten ook getest worden en blijven bij besmetting met Covid-19 thuis. Zo niet riskeren ze andere jongeren te besmetten die op hun beurt hun werkende ouders besmetten. En natuurlijk blijven de maatregelen van regelmatig handen wassen en 'social distancing' onverminderd gelden.

Na 14 dagen herhalen we de tests maar dan enkel voor zij die positief scoorden voor de Covid-19 test. Opnieuw kunnen er meer mensen aan het werk. Werknemers die negatief scoorden voor antilichamen en covid-19 blijven waakzaam voor symptomen, maar het risico op besmetting is door de eerste reeks van testen toch al aanzienlijk kleiner geworden. Zij kunnen eventueel periodiek opnieuw getest worden.

Is dit voorstel waterdicht? Ongetwijfeld niet, net zomin als de test volledig waterdicht zijn. Vele vragen blijven daarenboven onbeantwoord. Hoe lang moet deze oefening herhaald worden? Wat als het virus muteert? We kunnen onze economie echter niet bevriezen tot alle vragen zijn opgelost of tot er een definitief medicijn en / of vaccin is ontwikkeld. De maatschappelijke kost op korte, maar vooral op lange, termijn loopt exponentieel op met de weken dat de economie op halve kracht draait. Dit is geen definitief plan. Mogelijk bevat het wel enkele interessante bouwstenen waarmee politici aan de slag kunnen om een broodnodige strategie uit te werken.